

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a Juhász, Császár, Csvila Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Csvila István ügyvéd) által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a dr. Witzl Péter ügyvéd által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kölcsön megfizetése iránt indított perében a Somogy Megyei Bíróság 2011. január 24. napján kelt 21.P.21.353/2009/29. számú ítélete ellen a felperes által 30. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja. A perköltségre vonatkozó részében részben megváltoztatja és a felperest terhelő elsőfokú perköltség összegét 200.000 (kettőszázezer) forintra leszállítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 100.000 (egyszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege szerint a korábban önálló bírósági végrehajtóként, jelenleg a D és Társa Végrehajtó Iroda tagjaként eljáró felperes a T Kft. ellen vezetett számos végrehajtási eljárásban járt el végrehajtóként. A T Kft. fizetéseképtelenségét a Somogy Megyei Bíróság az 1.Fpk.14-03-000011/5. számú végzésével megállapította és elrendelte a felszámolását. A felszámolás kezdő időpontja 2003. szeptember 15-e volt. A felszámolási eljárást közvetlenül megelőző időben a T Kft. és az alperes 2003. augusztus 15-én adásvételi szerződést kötöttek a T Kft. tulajdonában lévő sz-i 00000/2., 00000/3. és a 00000/6. helyrajzi szám alatti ingatlanok tárgyában. A szerződésben az alperes vállalta, hogy a T Kft. dolgozóinak a végrehajtási eljárásokban érvényesíteni kívánt munkabérét, illetőleg a munkaviszony

megszűnésével kapcsolatos járandóságait kifizeti, így ezekben a végrehajtási eljárásokban a végrehajtást kérők jogutódjává vált az alperes, az egyéb végrehajtási eljárásokban pedig az adóssal szerződést kötő félként jelentkezett. A végrehajtási eljárások egy részét a felperes megszüntette. Ezekben a végrehajtói díjjegyzéket kiállította, de a felszámolónak nem adta át és hitelezői igényként nem jelentette be.

A felperes a végrehajtói munkadíjához az alperestől szeretett volna hozzájutni. Az alperes jogi képviselőjének javaslatára 2003. december 8-án az alperes tartozáselismerő nyilatkozatot írt alá. A tartozáselismerő nyilatkozatban elismerte, hogy a felperessel szemben kölcsön címén 10.000.000 forint tartozása áll fenn, amelynek megfizetését 2004. március 5-ig vállalta. A felperes az alperesnek kölcsönt nem adott. A tartozáselismerő nyilatkozatban írt 10.000.000 forintot a végrehajtói munkájának díjazásaként követelte. Az alperes a nyilatkozatban elismert tartozást nem fizette meg a felperesnek.

A felperes keresetében 10.000.000 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy a Ptk.242.§ (1) bekezdése szerinti tartozáselismerő nyilatkozat önmagában bizonyítja az alperes fizetési kötelezettségét, másodlagosan biztatási kár jogcímén kérte kötelezni az alperest ugyanezen összeg megfizetésére. Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Arra hivatkozott, hogy a tartozáselismerő nyilatkozat színlelt szerződés volt, amelyet leplezett tartalma szerint kell megítélni, az pedig a Ptk.200.§ (2) bekezdése szerinti jogszabályba ütköző volta, valamint jóerkölcsbe ütközés miatt semmis. Harmadlagosan feltűnő értékaránytalanságra hivatkozott kifogás formájában.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította és a felperest 500.000 forint elsőfokú perköltség alperes javára történő megfizetésére kötelezte. A felperes tényelődására is kiterjedő egybehangzó bizonyítékok alapján tényként állapította meg, hogy a peres felek között kölcsönügylet nem jött létre, az alperes a végrehajtói munkadíj megfizetését vállalta a felperessel szemben és erre vonatkozó tartozáselismerő nyilatkozatot adott a részére. A tartozáselismerő nyilatkozatba foglalt kölcsön jogcímét színleltnek minősítette és a leplezett szerződés alapján ítélte meg. Kifejtette, hogy a Cstv.38.§ (1) bekezdéséből következően a felszámolás kezdő időpontját követően a Vht.164-171.§-ai nem alkalmazhatók, helyettük a 14/1994. (IX.8.) IM rendelet 21.§-át kell alkalmazni, amelynek értelmében a végrehajtónak arra van lehetősége, hogy a díjjegyzékét kiállítva azt a felszámolónak átadja és a végrehajtói díjigényét a felszámolási eljárás keretében érvényesítse. Tekintettel arra, hogy a tartozáselismerő nyilatkozattal leplezett ügylet valójában e jogszabályi rendelkezések megkerülésére irányult, a jogügyletet jogszabályba ütközőnek találta és semmisnek nyilvánította. A másodlagos kereseti jogcímmel összefüggésben utalt arra, hogy a Ptk.6.§-a, mint szubszidiárius rendelkezés csak egyéb jogviszony létrejöttének hiányában alkalmazható, a peres felek között azonban jogviszony jött létre a bírósági végrehajtás szabályai szerint. Kiemelte azt is, hogy a Ptk.6.§-a alkalmazási feltételének tekintendő önhiba hiánya sem lett volna megállapítható, figyelemmel arra, hogy a megállapodás megkötésekor a

felperesnek tisztában kellett lennie azzal, hogy az alperessel szemben az adott formában a reá vonatkozó jogszabályok alapján vállalkozói díjigényt érvényesíteni nem tud. A pernyertes alperesnek fizetendő perköltség összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdésének a) pontja alapján határozta meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, kérve annak megváltoztatását és a kereset teljesítését. Fellebbezésében az elsőfokú eljárásban már előterjesztett ténybeli és jogi álláspontját megismételve kiemelte, hogy a folyamatban volt végrehajtási eljárásokban az alperes végrehajtást kérő pozícióba is került, megszerezve korábbi végrehajtást kérők követeléseit, továbbá dologi adósként is szerepelt a végrehajtási eljárásokban. Arra hivatkozással, hogy a kereset alapjául szolgáló tartozáselismerő nyilatkozatot az alperes megbízásából eljáró ügyvéd szerkesztette és az az ő ötlete is volt egyúttal, arra az esetre, ha ennek az okiratnak az alapján az alperes nem jut hozzá követeléséhez, az alperest a kereset teljesítésére másodlagosan kártérítés címén kérte kötelezni. Kérte továbbá az elsőfokú bíróság által az alperes javára megállapított perköltség csökkentését 200.000 forintra, a fellebbezési kérelme elutasítása esetén.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés a per főtárgya tekintetében alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntése alapjául szolgáló tényeket helyesen állapította meg, a tényállását annyiban helyesbíti csak a másodfokú bíróság, hogy annak első bekezdésében az adós gazdálkodó szervezet 21 alkalmazottja által indított eljárás nem felszámolási, hanem végrehajtási eljárás volt. A helyesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetések levonásával hozta meg érdemben is helyes döntését az elsőfokú bíróság, a jogi indokolást annyiban javítja csak a másodfokú bíróság, hogy annak 8. oldal utolsó bekezdésében nem 14/1992., hanem 14/1994. IM rendelet olvasandó. A helyes ténybeli és jogi indokokkal alátámasztott elsőfokú ítéletet a másodfokú bíróság a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján - utalással a Pp.254.§ (3) bekezdésében foglaltakra is - helyes indokai alapján helybenhagyta a per főtárgyára nézve.

A másodfokú bíróság maradéktalanul egyetért az elsőfokú bíróság által kifejtett jogi indokolással, amelyből kiemeli a végrehajtói díjigénynek az adós ellen indult felszámolási eljárás kezdő időpontját követő érvényesítése törvényes módjára vonatkozó okfejtést. E jogi álláspont elfogadásával az elsőfokú bíróság követte a Legfelsőbb Bíróság által a BH2006/405. számú eseti döntésben adott iránymutatást. Eszerint a végrehajtási eljárásra vonatkozó jogszabályok nem tartalmazzak kifejezett előírást a végrehajtást kérő fizetési kötelezettségére abban az esetben, ha az adós ellen felszámolási eljárás indult, ebből pedig az a következtetés adódik, hogy a költségviselés főszabálya érvényesül: nem a végrehajtást kérő, hanem az adós köteles a végrehajtási eljárás befejeződésekor kiállított díjjegyzékben felszámított összeg megfizetésére. A díjjegyzék kiállításával - és a jogorvoslati határidő elteltével vagy az ellene benyújtott kifogás elbírálásával - az abban

felszámított összeg érvényesíthetővé válik, de az előzőekben kifejtettek miatt nem a végrehajtást kérővel, hanem az adóssal szemben; a felszámolás hatálya alá került adóssal szemben pedig a végrehajtó a felszámolási eljárásban érvényesítheti igényét.

A bírósági végrehajtás a bírósági eljárás része, és mint ilyen, közhatalmi tevékenység. Ebből következően kiemelkedő társadalmi érdek fűződik ahhoz, hogy a bírósági végrehajtó a reá irányadó eljárási szabályok szerint folytassa le a végrehajtási eljárásokat, és az őt ezért megillető munkadíjat kizárólag a jogszabályok által meghatározott eljárási rendben és összegben hajtsa be. A végrehajtó munkadíja sem összegében, sem megfizetésének módjában nem lehet alku tárgya a végrehajtó és a végrehajtási eljárásban bármilyen pozícióban érdekelt felek között. A felperesnek, mint végrehajtónak nem szerződésből eredő követelése keletkezik az adóssal vagy a végrehajtást kérővel szemben, hanem jogszabályban meghatározott címen, jogszabályban meghatározott összegű követelése keletkezik jogszabályban meghatározott kötelezettel vagy kötelezettekkel szemben. E jogszabályi rendelkezések alapján a végrehajtó munkadíj követelése a bíróság által is felülvizsgálható. A jogalkotó nem a végrehajtó szabad belátására bízta a munkadíj érvényesítésének az összegét, a kötelezettjét és a módját, ezért a jogszabályokban meghatározottól eltérő végrehajtói díj követelés jogszabályba ütközik az elsőfokú bíróság helyes jogi következtései szerint. A keresetben érvényesíteni kívánt jogalapon a felperest az alperessel szemben végrehajtói díj követelés nem illeti meg.

A fellebbezésbe foglalt kártérítési jogcím - az elsőfokú eljárásban hivatkozott biztatási kártól eltérő jogi alap. Ekként olyan keresetváltoztatásnak minősül, amelyre a Pp.247.§ (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban nincs jogi lehetőség, az a Pp.146.§ (5) bekezdésének *b)* pontjába sem sorolható, mert a kártérítési követelés az elsőfokú eljárásban előterjesztett keresethez képest nem utóbb beállott változás folytán vált a kereset részévé.

A perköltségviselésre vonatkozó részében azonban megalapozottnak találta a másodfokú bíróság a fellebbezést, tekintettel arra, hogy az alperes jogi képviselője a számos elsőfokú tárgyalás egyikén sem jelent meg és a tárgyalások között is meglehetősen szűk terjedelemben terjesztette elő ellenkérelmét. Ezért a másodfokú bíróság alkalmazhatónak találta az elsőfokú bíróság által alkalmazott jogszabályi rendelkezés mellett a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (6) bekezdését is. A másodfokú bíróság által meghatározott jogi képviseleti munkadíj összegének a megállapításakor a másodfokú bíróság figyelemmel volt egyrészt a jogi képviselő által kifejtett munka csekély mennyiségére, másrészt a pertárgy értékére és arra, hogy az alperes jogi képviselőjének a tevékenysége egyébként szakszerű és célravezető is volt. A perköltségviselésre vonatkozó rendelkezés részbeni megváltoztatása ugyancsak a Pp.253.§ (2) bekezdésén alapul.

A fellebbezés csak a pertárgy értékre vonatkozó részében volt eredményes, ez azonban a Pp.25.§ (4) bekezdése értelmében a perköltségek meghatározásánál

figyelembe nem vehető, ezért a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a másodfokú bíróság a felperest a másodfokú perköltségek viselésére, e körben az alperes jogi képviselétével felmerült munkadíj megtérítésére. Ennek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdése alapján, a (6) bekezdés alkalmazásával határozta meg, figyelembe véve, hogy egy másodfokú tárgyalás tartására került sor, negyedórás időtartamban és az alperes jogi képviselője egy szakmai nehézséget nem támasztó, bő egy oldalas fellebbezési ellenkérelmet készített és terjesztett elő írásban.

P é c s , 2011. október 6.

dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, dr. Döme Attila s.k. előadó bíró, dr. Kutasi Tünde s.k. bíró